

Voorstel aan : Gemeenteraad van 19 december 2011
Door tussenkomst van : Raadscommissie van 6 december 2011
Nummer :
Onderwerp : Herinrichting Vondellaan en Hendrik de Vriesplantsoen
Bijlage(n) : 1. Digitale inrichtingsvoorstellen en schetsen van Vondellaan en Hendrik de Vriesplantsoen (<http://www.haren.nl>)
2. Kostenraming (geheim)
3. Concept raadsbesluit

Samenvatting : De aanleiding van de herinrichting van de Vondellaan is dat het gemengde rioolstelsel moet worden vervangen door een gescheiden stelsel, het wegdek slecht is en de verlichting is verouderd. In het Hendrik de Vriesplantsoen wordt de natuurlijke speelplaats aangelegd en willen wij het plantsoen weer aantrekkelijk maken. De wegencategorisering geeft aan dat de Vondellaan-west een gebiedsontsluitingsweg is en de Vondellaan-oost een erftoegangsweg. Om de Vondellaan een groene uitstraling te geven, stellen wij u voor om van de westzijde ook een erftoegangsweg te maken. Door de smallere rijbaan kunnen bomen langs de rijbaan worden aangebracht en kunnen extra parkeerplaatsen worden gerealiseerd. Consequentie hiervan is dat ook de Emmalaan (westzijde) een erftoegangsweg moet worden. In het verleden is namelijk afgesproken om deze wegen 'gelijk' in te richten. Op 3 oktober jl. hebben wij de plannen voorgelegd aan de bewoners van de Vondellaan en andere belangstellenden. Er waren aandachtspunten met betrekking tot verkeersveiligheid en parkeren. De meerderheid van de aanwezigen (circa 100 mensen) vonden het een mooi plan.

Voorgestelde beslissing : Burgemeester en wethouders stellen de gemeenteraad voor:

- akkoord te gaan met een taakstellend budget van € 2.360.000,- voor het gehele project;
- akkoord te gaan met de investering van € 100.000,- voor herstructurering van het groen in het Hendrik de Vriesplantsoen;
- akkoord te gaan met de inrichting van de natuurlijke speelplaats;
- te kiezen voor een wijziging van de wegencategorisering: dit houdt in dat de Vondellaan en de Emmalaan vanaf de Nesciolaan een erftoegangsweg A worden;
- kennis te nemen van de schetsen en inrichtingsvoorstellen.

Aanleiding De herinrichting van de Vondellaan en het Hendrik de Vriesplantsoen is noodzakelijk om een aantal redenen:

- De weg vertoont scheuren en gaten, de volledige weg met fundering is aan vervanging toe.
- Het gemengde rioolstelsel is technisch afgeschreven en moet vervangen worden, wij willen een gescheiden rioolstelsel aanleggen.
- De verkeersveiligheid op de Vondellaan verbeteren: de combinatie van geparkeerde auto's op de rijbaan, fietsers die daar omheen slingeren en het autoverkeer veroorzaakt af en toe gevaarlijke situaties, daarnaast werkt het brede profiel van de rijbaan hoge snelheden in de hand.
- De lantaarnpalen en armaturen zijn oud en gebruiken veel energie, door vervanging kan veel energie worden bespaard.
- In het Hendrik de Vriesplantsoen is veel ruige beplanting aanwezig die onvoldoende uitnodigt om in het park te verblijven. Het park verdient een mooiere en nettere inrichting.
- In het Hendrik de Vriesplantsoen wordt een natuurlijke speelplaats aangelegd, hiervoor is een aanpassing van het plantsoen nodig (conform raadsbesluit van 1 november 2007).
- De Vondellaan –tussen Korte Dreef en Rijksstraatweg- moest volgens de wegcategorisering (2005) nog altijd worden ingericht als erftoegangsweg (= 30-kilometerzone).

Doelstelling

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor het ontwerp van de Vondellaan zijn:

- Harense uitstraling.
- Verkeersveiligheid.
- Bomen en groen.
- Duurzame openbare verlichting.

Verbeteren verkeersveiligheid

Voor auto's is de Vondellaan -samen met de Emmalaan- de ontsluitingsweg naar Haren vanaf Eelde-Paterswolde en de A28. Fietsers (veel scholieren) uit de tunnel nabij het transferium kruisen de Vondellaan ter hoogte van de Nesciolaan. Daarnaast staan er op de Vondellaan auto's geparkeerd, deze situatie is slecht voor de verkeersveiligheid. Al deze verkeersstromen willen wij op een veilige manier door de Vondellaan laten rijden.

Goede wandelpaden

Wij willen een goed voetpad langs de Vondellaan, zodat iedereen –eventueel met rollator- weer goed over het voetpad kan lopen.

Verminderen wateroverlast

Bij hevige regenbuien staat er af en toe veel water op de Vondellaan. Door de aanleg van een gescheiden rioolstelsel en het maken van een waterbuffer in het Hendrik de Vriesplantsoen willen wij dit voorkomen. Het schone regenwater wordt op deze manier afgevoerd naar sloten en vijvers en niet meer naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie, hierdoor is het ook een duurzaam rioolstelsel.

Opknapbeurt Hendrik de Vriesplantsoen

Op dit moment is het Hendrik de Vriesplantsoen een park dat door achterstallig onderhoud een vrij ruig karakter heeft. Het betreft hier voornamelijk het deel aan de noord- en westkant van het plantsoen. Dit maakt tevens dat het park een onveilig gevoel kan geven aan de bezoekers. Een ander probleem is dat er veel natte plekken zijn. Deze zijn te vinden in het meer centrale deel van het plantsoen. Daarnaast is er geen logische wandelroute in het park en is er veel overlast van hondenpoep.

Het ruige karakter is ontstaan doordat de bomen en heesterbeplanting onvoldoende onderhoud hebben gekregen. Deze lijn van 'niets doen is goed voor de natuur en het groen' is decennia geleden ingezet. Echter, nu is te merken dat deze wijze van onderhoud ertoe heeft geleid dat de heesterbeplanting zich heeft ontwikkeld tot een strook met voornamelijk boombeplanting en een onderbegroeiing. Deze onderbegroeiing bestaat voornamelijk uit bramenstruiken die weinig diversiteit bieden. Wanneer onderhoud uitblijft zal deze situatie zich verder doorzetten. De onderbegroeiing die van belang is voor bijvoorbeeld vele diersoorten zal naar gelang verdwijnen. Door de eenzijdige opbouw is er ook geen 'natuurlijke' verjonging mogelijk: er is namelijk geen onderbegroeiing die op termijn de boombeplanting kan vervangen. Met een diverse opbouw van de groenstrook kan deze zich blijven doorontwikkelen en is daarmee behoud gegarandeerd. De gewenste diversiteit van de groenstrook is alleen terug te brengen door op enkele plaatsen forse maatregelen te nemen.

De nieuwe inrichting van het park bestaat uit een aantal onderdelen. Aan de wens van u om een natuurlijke speelplaats aan te leggen wordt voldaan. In het hart van het plantsoen zal een natuurspeelplaats komen, die uit twee onderdelen bestaat. Het ene deel is het meer avontuurlijke deel. Hier geven verschillende objecten aanleiding tot ontdekking, spel en beweging. In het andere deel staat voornamelijk de natuur centraal: plukfruit, nestgelegenheden voor vogels, et cetera.

Naast de aanleg van een natuurlijke speelplaats willen wij hier een fraai parkgebied als volwaardig onderdeel van het centrum maken. Basis voor de nieuwe inrichting is de voormalige villa Rezzago die aan de Rijksstraatweg (huidige garage De Groot) lag. Deze villa had een tuin met een parkachtige inrichting, bestaande uit gebogen paden met grasvelden en boom- en heesterbeplanting. Een deel van de boombeplanting die indertijd is aangelegd is nog steeds aanwezig in het park. Concreet betekent de nieuwe inrichting dat de padenstructuur wordt verbeterd. De paden komen zo te liggen dat er logische looplijnen van de Molenbuurt richting het centrum worden gecreëerd. Tevens leent de opzet zich prima voor een rondje door het park. Er komen diverse bankjes en het groen wordt onder handen genomen. Dit houdt in dat bij de ingangen aan de Hoofdtlaan meer openheid wordt gecreëerd door het weghalen van onderbegroeiing. Hierdoor wordt het gevoel van veiligheid vergroot. Verder voegen wij parkachtige beplantingen toe. Hierbij kan gedacht worden aan stinzenplanten en heesters met sierwaarde in de vorm van bloei en bessen. Het grootste deel van het bomenbestand blijft gehandhaafd. Daarnaast is het noodzakelijk om in het Hendrik de Vriesplantsoen een tijdelijke buffer te maken voor het water dat niet direct via het gescheiden stelsel is af te voeren. Het park is de enige plek in de directe omgeving van de Vondellaan waar voldoende ruimte is om de tijdelijke buffer te realiseren.

Het idee van de ontwerper was om in het plantsoen een 'dichtmachine' te maken. De dichtmachine is een verwijzing naar de dichters Hendrik de Vries en Joost van der Vondel. Tijdens de informatieavond gaven bewoners aan het een mooi idee te vinden, maar ze waren bang dat het door vandalisme snel zou worden vernield. Andere bewoners kwamen met de suggestie voor een jeu de boulesbaan, deze zat nog niet in het plan. Mede uit kostenoverwegingen kiezen wij ervoor de jeu de boulesbaan aan te leggen in plaats van de dichtmachine.

Voor de werkzaamheden aan het Hendrik de Vriesplantsoen is door u een bedrag van € 100.000,- gereserveerd in de begroting. Voor de realisatie van de natuurspeelplaats is een bedrag van € 50.000,- beschikbaar. Omdat voor besteding van bovenstaande bedragen een raadsbesluit nodig is, worden de plannen toegelicht in dit raadsvoorstel.

Mogelijke varianten Vondellaan-west

Volgens de wegcategorisering is de Vondellaan tot de Korte Dreef een gebiedsontsluitingsweg en tussen de Korte Dreef en de Rijksstraatweg een erftoegangsweg. Hieronder beschrijven wij drie varianten voor de Vondellaan-west (tussen Nesciolaan en Korte Dreef). Reden voor deze varianten is dat wij de westzijde van de Vondellaan groener willen maken.

1. erftoegangsweg (30-kilometerzone)

Het is onze wens ook de westzijde van de Vondellaan een groenere uitstraling te geven met (meer) bomen. Hierdoor ontstaat een lanen structuur, een van de kenmerken van Haren. Wanneer wij kiezen voor een erftoegangsweg is de rijbaan ongeveer twee meter smaller dan in de huidige situatie. Deze ruimte willen we gebruiken voor het planten van bomen. Bijkomend voordeel is dat deze ruimte –gecombineerd met bomen– gebruikt kan worden voor parkeren. Wij stellen dan een parkeerverbod in voor de rijbaan, zodat fietsers en automobilisten niet meer worden gehinderd door de geparkeerde auto's. Het profiel van de rijbaan is vergelijkbaar met die van de Molenweg.

2. gebiedsontsluitingsweg (50-kilometerzone)

Door de inrichtingseisen van een gebiedsontsluitingsweg is geen ruimte voor bomen, omdat door fietsstroken de rijbaan ongeveer de huidige breedte houdt. Voor de verkeersveiligheid van met name de fietsers moeten wij in deze situatie ook een parkeerverbod instellen voor de rijbaan. Door een breder profiel is er aan de noordzijde geen ruimte voor parkeren. Het parkeren moet dan plaatsvinden in de twee groenstroken aan de zuidzijde van de Vondellaan. De capaciteit van deze groenstroken is minder dan de huidige capaciteit op de rijbaan.

3. gebiedsontsluitingsweg (met afwijking van de geldende richtlijnen; 50-kilometerzone)

Een derde optie is om de huidige gebiedsontsluitingsweg te handhaven en daarbij af te wijken van de geldende richtlijnen. De weg wordt dan versmald naar 6,00 meter, maar dan zonder fietsstroken. Hierdoor blijft de ruimte bestaan voor het planten van bomen en het parkeren. Het weggedeelte blijft dan een voorrangsweg en de voorrangskruisingen blijven gehandhaafd.

Gekozen variant

Wij stellen voor om te kiezen voor variant 1. Dit houdt in dat wij net als het oostelijke gedeelte, kiezen voor de erftoegangsweg. Deze keuze is naar onze mening de beste oplossing voor de verkeersveiligheid, het groen en het parkeren. De consequentie voor deze keuze is dat de Emmalaan ook vanaf de Nesciolaan een erftoegangsweg zal moeten gaan worden. In het wegcategoriseringsplan (GVVP 2005) is namelijk vastgelegd dat beide wegen 'gelijk' worden ingericht. Op termijn wordt de Emmalaan een afzonderlijk project.

De voordelen van deze oplossing zijn:

- De laanstructuur geeft de Vondellaan een groene uitstraling en verfraait bovendien de entree van Haren. Door het toepassen van bomenrijen aan beide zijden van de weg is de weg optisch versmald. Dit heeft positieve invloed op de verkeersveiligheid en op de snelheid.
- Door de smallere rijbaan zijn er aan de noordkant 10 parkeerplaatsen tussen de bomen te creëren. Aan de zuidkant nog eens 26 in de groenstroken. De huidige capaciteit is 37 auto's op de rijbaan. Er verdwijnen dus per saldo geen parkeerplaatsen.
- De bewoners hebben tijdens de informatieavond positief gereageerd op de oplossing van de erftoegangsweg. Het verlagen van de maximum snelheid heeft veel draagvlak.

De nadelen van deze oplossing zijn:

- De politie heeft problemen met het instellen van een maximale snelheid van 30 kilometer per uur, omdat het weggedeelte relatief lang en recht is. Handhaving zal slechts bij hoge uitzondering plaatsvinden.

Argumentatie

Parkeren

De bewoners van de tussenwoningen aan de Vondellaan geven aan dat zij bang zijn dat er te weinig parkeerplaatsen komen. Als u voor variant 1 kiest blijft het totale aantal parkeerplaatsen gelijk. Wij gaan in overleg met de eigenaar van de appartementen aan de zuidzijde om aan de achterkant meer parkeerplaatsen aan te leggen.

Handhaving 30-kilometerzone en verkeersveiligheid

De politie is van mening dat de voorgestelde maatregelen voor de Vondellaan-west niet voldoen aan de inrichtingscriteria van 30-kilometerwegen. Ze vinden de lange rechte weg tussen de Rijksstraatweg en de Nesciolaan te lang. Het voldoen aan de normen van een 30-kilometerweg is een steeds terugkerende discussie met de politie en het Openbaar Ministerie. Het bord '30 kilometer' en de handhaving hiervan moet worden gezien als een middel, niet als een doel. Het doel is verlaging van de gemiddelde snelheid en het verbeteren van de verkeersveiligheid. Beter 40 kilometer per uur op een 30-kilometerweg dan 65 kilometer per uur op een 50-kilometerweg.

Wegencategorisering

We stellen u voor de Vondellaan-west in te richten als erftoegangsweg A. De inrichting voldoet op alle punten aan de eisen die in de wegencategorisering staan vermeld. Deze wegencategorisering is in 2005 door u vastgesteld. De volgende eisen worden gesteld:

- (brom) fietsers en landbouwverkeer op de rijbaan;
- geen lengtemarkeringen op de rijbaan;
- parkeren in langsvakken;
- elementen verharding of asfalt;
- snelheidsbeperkende maatregelen op de kruisingen.

Verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid is bij een erftoegangsweg groter dan bij een gebiedsontsluitingsweg. Deze snelheid zal soms worden overschreden tot 40 of 50 kilometer per uur. Echter bij een gebiedsontsluitingsweg zal de snelheid met hetzelfde verschil worden overschreden tot 60 of 70 kilometer per uur. In de huidige situatie zijn ook veel klachten van snelheidsovertredingen.

Kosten en budget

Hieronder vindt u een overzicht van de dekking en de kosten:

Kosten		Dekking		
(zie voor specificatie vertrouwelijke bijlage)		Riool 2010	€ 200.000	
		Riool 2011	€ 500.000	
		Riool 2012	€ 450.000	
		Riool 2013	€ 250.000	
		Subtotaal Riool investeringen		€ 1.400.000
		Wegen 2011	€ 100.000	
		Wegen 2012	€ 100.000	
		Verkeer 2011	€ 100.000	
		Verkeer 2012	€ 100.000	
		BDU subsidie (nog niet zeker)	€ 350.000	
		Subtotaal Wegen en Verkeer in- vesteringen		€ 750.000
		Armaturen lichtmasten 2012		€ 60.000
		Natuurlijke speelplaats (2e burap 2009)		€ 50.000
		Hendrik de Vriesplantsoen (2011)*		€ 100.000
Totale kostenraming	€ 2.360.000	Totale dekking		€ 2.360.000

Kosten/dekking

De totale kostenraming kan gedekt worden uit lopende beheersbudgetten voor kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Daarbij wordt rekening gehouden met de toekenning van BDU subsidie. Echter het budget is taakstellend. Wij verwachten een aanbestedingsvoordeel te behalen. Het minimale verwachte aanbestedingsvoordeel is verwerkt in de totale kostenraming. Wanneer het verwachte aanbestedingsvoordeel niet wordt behaald, blijft de kostenraming taakstellend. Wij gaan dan de kostenkant aanpassen.

Sterretjeskrediet Hendrik de Vriesplantsoen

De investering in het Hendrik de Vriesplantsoen is aangemerkt als nog goed te keuren door de raad. Er wordt gevraagd om de investering in het Hendrik de Vriesplantsoen goed te keuren. Dit budget willen wij gebruiken om het groen te versterken, (oude) bomen en beplanting te verwijderen en nieuwe aan te brengen. Wanneer u het krediet niet toekent wordt het hele plantsoen opgeknapt, behalve het groen.

BDU subsidie

Bij de provincie Groningen hebben wij in juni een aanvraag voor een Brede Doel Uitkering (BDU) ingediend. In september hebben wij op ambtelijk niveau vernomen dat wij nog in de race zijn en dat de kans groot is dat wij de subsidie ook daadwerkelijk gaan ontvangen. Echter, dit besluit moet nog door Gedeputeerde Staten van Groningen worden genomen. Met deze subsidie is een bedrag van ongeveer € 350.000,- gemoeid. In januari krijgen wij het definitieve bericht over deze subsidie.

Geheimhouding van de kostenraming

Het bekend worden van de gemeentelijke kostenraming voordat de opdracht voor een project is verstrekt, kan grote gevolgen hebben voor de prijsvorming. Als in het bedrijfsleven de raming bekend is kan de aanneemsom hieraan getoetst worden. Dit kan leiden tot oneerlijke concurrentie. Om het risico van het bekend worden van de gemeentelijke kostenraming te minimaliseren, gelden de volgende aspecten ten aanzien van de gemeentelijke raming; de door de gemeente opgestelde raming wordt beschouwd als vertrouwelijk informatie. Voor de betrokken ambtenaren en bestuurders geldt een geheimhoudingsplicht over de raming van een werk.¹

Communicatie

In september hebben wij verschillende gesprekken gevoerd met diverse stakeholders. Daarnaast hebben wij met een aantal bewoners overleg gehad over het parkeren in de straat. Op 3 oktober was er een informatieavond voor bewoners van de Vondellaan en andere belangstellenden. De avond verliep in een prettige sfeer. Er waren aandachtspunten met betrekking tot verkeersveiligheid en parkeren. Een aantal suggesties, zoals een jeu de boules baan en voldoende zitgelegenheden in het plantsoen gaan we realiseren. De meerderheid van de aanwezigen (ongeveer 100 mensen) was positief gestemd en vond het een mooi plan. Wij hebben afgesproken met de aanwezigen dat we de algemene keuzes die we maken gaan terugkoppelen in een brief met bijvoorbeeld een schets. Voor de specifieke aandachtspunten nemen wij persoonlijk contact op met de betrokkenen. Voor de inrichtingsvoorstellen en schetsen kunt u terecht op onze website www.haren.nl, onder projecten-> Vondellaan of in de bijlagen van dit voorstel.

Planning

De planning is dat wij na goedkeuring van de gemeenteraad de schetsen laten uitwerken tot technische tekeningen en een bestek (technische omschrijving). Daarna zullen de werkzaamheden worden aanbesteed. De aanbesteding is begin juni gepland. Het werk zal vervolgens in juli worden gegund aan een aannemer. Daarna starten de werkzaamheden na de bouwvak van 2012. Het werk wordt gefaseerd uitgevoerd om de overlast voor aanwonenden te beperken. Als alle werkzaamheden volgens planning verlopen, moet de herinrichting van de Vondellaan en het Hendrik de Vriesplantsoen eind 2013 zijn afgerond.

Voorgestelde beslissing

Burgemeester en wethouders stellen de gemeenteraad voor:

- akkoord te gaan met de investering van € 100.000,- voor het Hendrik de Vriesplantsoen;
- akkoord te gaan met de inrichting van de natuurlijke speelplaats;
- te kiezen voor een wijziging van de wegencategorisering: dit houdt in dat de Vondellaan nu en de Emmalaan op termijn vanaf de Nesciolaan een erftoegangsweg A worden;
- kennis te nemen van de schetsen en inrichtingsvoorstellen.

Haren, 8 november 2011

burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

¹ Inkoop –en aanbestedingsbeleid gemeente Haren